

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta:
Kohde, mj-tunnus:
Muinaisjäännöksen tyyppi ja ajoitus:
Tutkimuksen laji:
Peruskarttalehti:
Kiinteistö:
Tutkittu/tarkastettu alue:
ETRS-TM35FIN-koordinaatit (keski):
Tutkija ja tutkimuslaitos:
Kenttätyöaika:
Aiemmat tutkimukset:
Kuvat:

Asikkala
Heiskala 2, 1000038718 (VARK 101366)
Kiinteä muinaisjäännös, hautapaikat, rautakautinen
Katselmus/Tarkastus
M4321R
16-413-1-59 ESKOLA
n. 680 m²
6791375, 419299
Esko Tikkala / Lahden museot
28.5.2025
E. Tikkala, H. Poutiainen, A. Bilund, Tarkastus 2020.
Lahden museoiden kuvakokoelmat, Collecte

Johdanto. Kiinteistönomistaja otti 29.4.2025 yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon ja kysyi mahdollisuudesta rakentaa viljasilo olemassa olevan kuivaamon viereen, sen koillispuolelle. Suunnittelualue on muinaisjäännösalue, mutta isoin osin entuudestaan muokattua/myllättyä (ks. kartta- ja kuvaliite). Kiinteistönomistajan mukaan rakentaminen pohjois- tai länsipuolelle kuivaamoa tulisi huomattavan paljon kalliimmaksi, mistä johtuen rakentaminen kyseiselle, pääosin jo entuudestaan myllätylle alueelle olisi perusteltua ja omistajan kannalta kohtuullista.

Maastokatselmus/-tarkastus pidettiin 28.5.2025. Alueellisen vastuumuseon arkeologin lisäksi siihen osallistui kiinteistönomistaja.

Tarkastettu alue. Muinaisjäännöskohteen aluerajaus perustuu tarkastuksessa 2020 tehtyihin havaintoihin ja alueen topografiaan. Hautaukset ja löydetyt esineet sijoittuvat kalliioleikkausten lähelle, mistä johtuen muinaisjäännösalueen koillisosan lounaispään rajausta määriteltiin kuivaamosta noin kymmenen metrin päässä sijaitsevan lounaisimman kalliioleikkauksen mukaisesti, huomioiden sille reilun viiden metrin suoja-alueen. Vuoden 2020 tarkastusraportissa todettiin, että jos alueelle suunnitellaan tulevaisuudessa nykyisestä poikkeavaa maankäyttöä, on muinaisjäännösalue syytä rajata tarkemmin kuin mitä tuolloin tehdessä löytöpaikkatarkastuksessa oli mahdollista suorittaa. Kesällä 2025 tarkastettu alue on kooltaan noin 680 m² ja sen itäinen/koillinen reuna sijoittuu vajaan 20 metrin päähän kuivaamon itäisivusta. Pääosin alue on entuudestaan myllättyä, ainoastaan sen koillisosa, noin 5 x 20 m alue vaikuttaa olevan entuudestaan koskemattomana.

Toimet. Maastohavainnointi, metallinilmaisintutkimus, maakairaus (n. 2 x 2 m välein), lapionpistot (5 kpl), hivenen laajemmat lapionpistot/koekuopat n. 40 x 40 x 35 cm (3 kpl) ja valokuvadokumentointi.

Havainnot. Tarkastettu alue on lounaisosastaan lähes täysin myllättyä (ks. kartta- ja kuvaliite) ja sen eteläosan läpi kulkee mm. sähkökaapeli (ks. myös vuoden 2020 raportti). Myös Pulkkilantieltä kuivaamolle tulevan tien vireinen alue kuivaamon läheisyydessä on pääosin koneellisesti muokattua ja kaiveltua. Alueelle on myös läjitetty maata. Aiemmin koskemattomaksi tulkittu alueelta ei tehty havaintoja muinaisjäännöksestä. Metallinilmaisimella saadut signaalit tarkistettiin ja ne todettiin olevan modernin metalliroskan aiheuttamia. Maakairausnäytteiden ja lapionpistojen perusteella alue on erittäin kivistä. Niitä osin kuin kairaus ja lapionpistot pystyttiin kivikkoisessa maastossa tekemään, karikkeen alta todettiin vajaan 10 cm paksuinen, sekoittunut maannos (ruskeahko hiekka, paikoin joukossa pieniä yksittäisiä hiilen palasia) ja sen joukossa runsaasti kiviä ja näiden alta alta kivikkoa (n. 10 - 15 cm kerros), jota ei kuitenkaan kalmistoon liittyväksi kiveykseksi voi tulkita (ei nokista maannosta, palanutta luuta, esineitä yms.). Kivikon alta todettiin puhdas maannos. Myös alueelle tehty koekuopat vahvistivat samat havainnot ja niistä seulotusta (5 x 5 mm silmäkoon seula) maa-aineksessa ei tehty havaintoja esim. palaneesta luusta.

Tulos. Muinaisjäännösalueen koillisosassa muinaisjäännös ei jatku niin pitkälle lounaaseen kuin vuoden 2020 tarkastuksessa tulkittiin. Lahden museot / alueellinen vastuumuseo katsoo, ettei esteitä muinaisjäännösrajoituksen muuttamiseksi ole olemassa. Rajausta voidaan muuttaa tarkastushavaintojen mukaisesti (ks. kartta- ja kuvaliite). Siten myöskään tarkastetulla alueella ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta esteitä suunnitellulle rakentamiselle. Koska kyse on VARK-kohteesta, museo esittää Museovirastolle kohteen muinaisjäännösalue rajoituksen ja VARK-rajoituksen muuttamista tarkastuksessa tehtyjen havaintojen mukaiseksi (ks. oheinen kartta- ja kuvaliite, kartta 2).

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

arkeologi

Esko Tikkala

Liitteet: Kartta- ja kuvaliite

The map shows the Asikkala area in Finland. A red arrow points to the location of the Asikkala Vähävaakka area, which is marked with a black square. The map shows various lakes and surrounding municipalities.

2. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366), koillisosan lounaispääty. Tarkastettu alue vihreällä. Valkoinen viiva = esitys koillisosan rajauksen uudesta lounaisrajasta. Numeroidut punaiset ympyrät = lounaisrajan uudet pistetiedot, ehdotus (merkitty myös maastoon). Siniset neliöt = alueelle tehdyt koekuopat.

Rajauskoordinaatit (uusi koillisosan lounaisraja),
(ETRS89-TM35FIN):

1: 6791391, 419286
2: 6791389, 419292
3: 6791385, 419295
4: 6791381, 419303
5: 6791377, 419313
6: 6791375, 419320

Koekuopat(ETRS89-TM35FIN):

KK 1: 6791384, 419293
KK 2: 6791378, 419300
KK 3: 6791375, 419308

3. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Tarkastetulle alueelle tehty koekuopat (laajemmat lapionpistot) 1 - 3. Kuopat kaivettiin puhtaaseen maannokseen asti - varmistus kairanpistoilla. Kuvat lännestä. Kuvaaja Esko Tikkala.

4. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Tarkastettu alue kuvattuna luoteesta. Pisteviivilla on kuvaan hahmoteltu muinaisjään-
nösalueen koillisosan lounaispäädyn rajausehdotus. Nuolet osoittavat maastoonmerkinnät (koordinaattipisteet kartassa 2). Kuvaaja
Esko Tikkala.

5. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Tarkastettu alue kuvattuna idästä. Pisteviivilla on kuvaan hahmoteltu muinaisjään-
nösalueen koillisosan lounaispäädyn rajausehdotus. Nuolet osoittavat maastoonmerkinnät (koordinaattipisteet kartassa 2). Kuvaaja
Esko Tikkala.

6. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Tarkastetun alueen pohjoisosa kuvattuna puimurin pohjoiskulmalta koilliseen. Pisteviivalla on kuvaan hahmoteltu muinaisjäännösalueen koillisosan lounaispäädyn rajausehdotus. Nuolet osoittavat maastoonmerkinnät (koordinaattipisteet kartassa 2). Kuvaaja Esko Tikkala.

7. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Tarkastetun alueen eteläosa kuvattuna puimurin pohjoiskulmalta kaakkoon. Nuolet osoittavat maastoonmerkinnät (koordinaattipisteet kartassa 2). Linjapaaluilla merkitty puimurille tuleva, maahan kaivettu sähkökaapeli (merkintä sähkölaitoksen tekemä). Kuvaaja Esko Tikkala.

7 - 10. Heiskala 2 1000038718 (VARK 101366). Kuvia tarkastetusta alueesta. Kuvauspaikka kaikissa kuvissa sama, maastoon merkityn rajaehdotuspisteen 5 vierestä (ks. kartta 2). 8: kuva lounaaseen; 9: kuva länsi-lounaaseen; 10: kuva länteen; 11: kuva länsiluoteeseen. Kuvaaja Esko Tikkala.

